

Amiotrófiás laterálszklerózis genetikája

Nógrádi Bernát

Klinikai rezidens

SZTE SZAKK Neurológiai Klinika

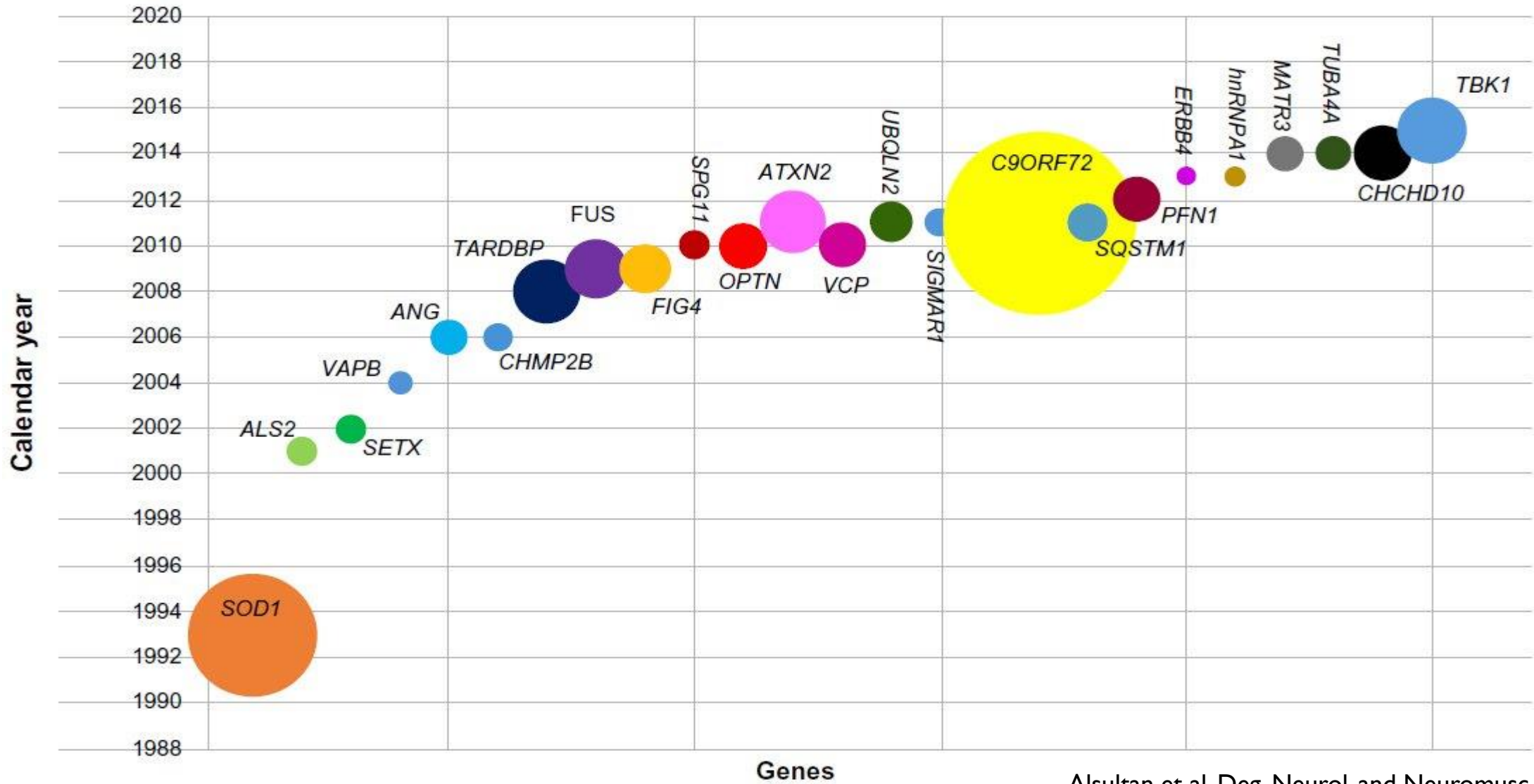
ALS klinikai szemmel

- **Progresszív mozgató idegsejt degenerációval járó neurodegeneratív kórkép**
- **Etiológia: genetikai tényezők – környezeti tényezők – öregedést kísérő folyamatok kombinációja**
- **Incidencia: 2-3/ 100 000 fő/év**
- **Diagnózist követő várható túlélés: 2-3 év**
- **Terápia: riluzole, edaravone**
- **Familiáris (10%) – Sporadikus (90%) forma**

ALS genetika

ALS gene frequencies

ALS-asszociált fehérjék szerepe

ALS-asszociált gén

Fiziológiás fehérjefunkció

Pathomechanizmus

SOD1 gén

SOD1 enzim, antioxidáns útvonal

Oxidatív stressz

**Chromosome 9 open reading frame
72 hexanucleotide repeat extension
(C9orf72)**

**RNS transzport, endoszomális
transzport, autofágia regulálása**

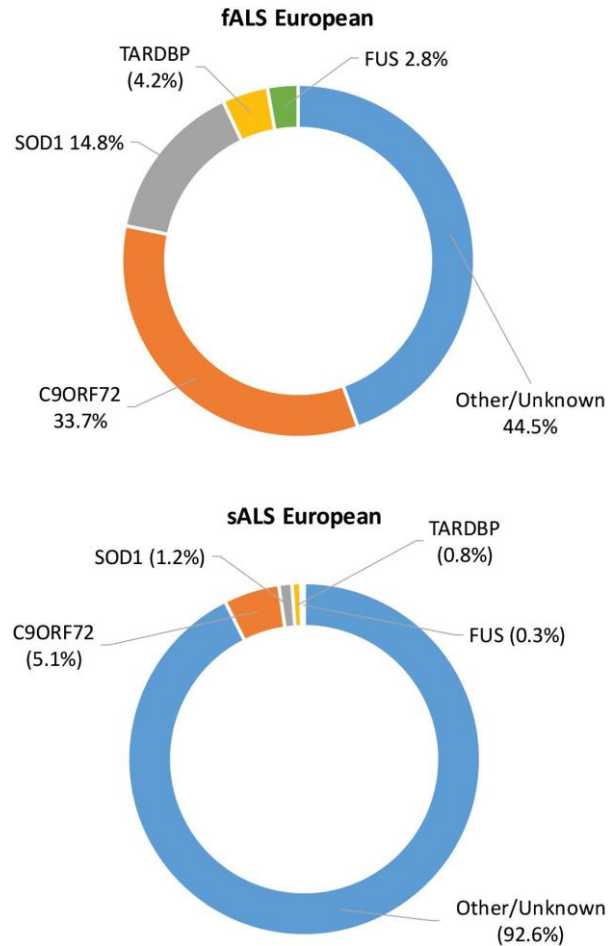
**Fehérjeaggregátum
képződés, apoptózis**

TARDP gén

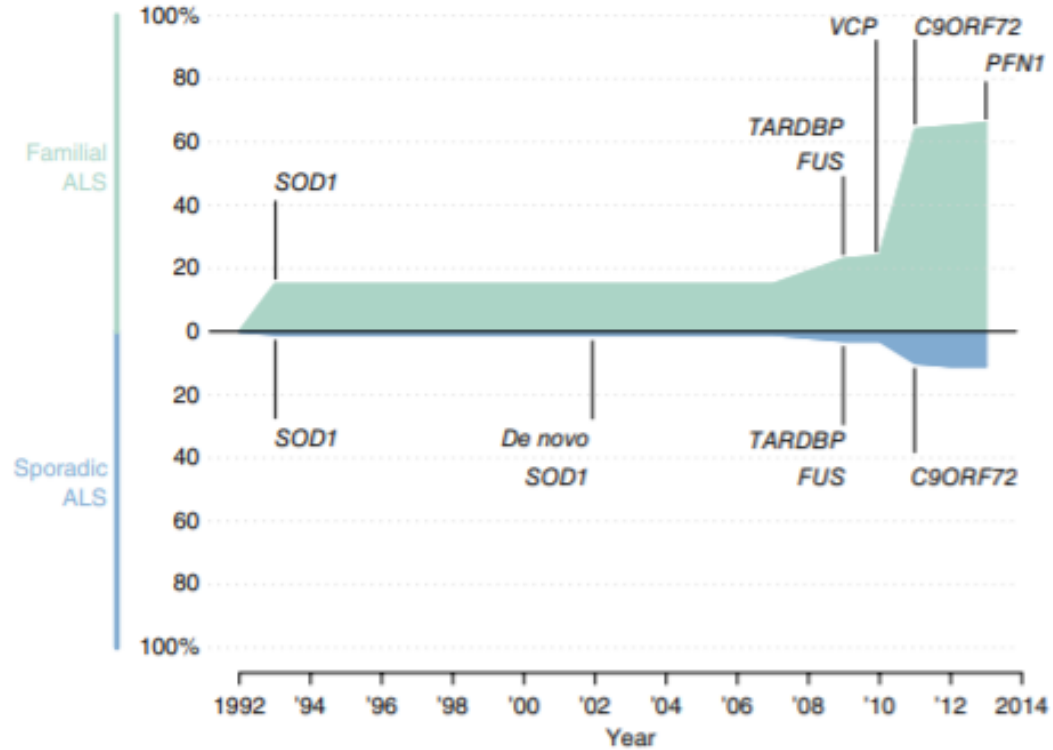
**TDP43 fehérje, transzkripció
szabályozás, RNS splicing, DNS repair**

**Ubiquitinált fehérje
aggregáció**

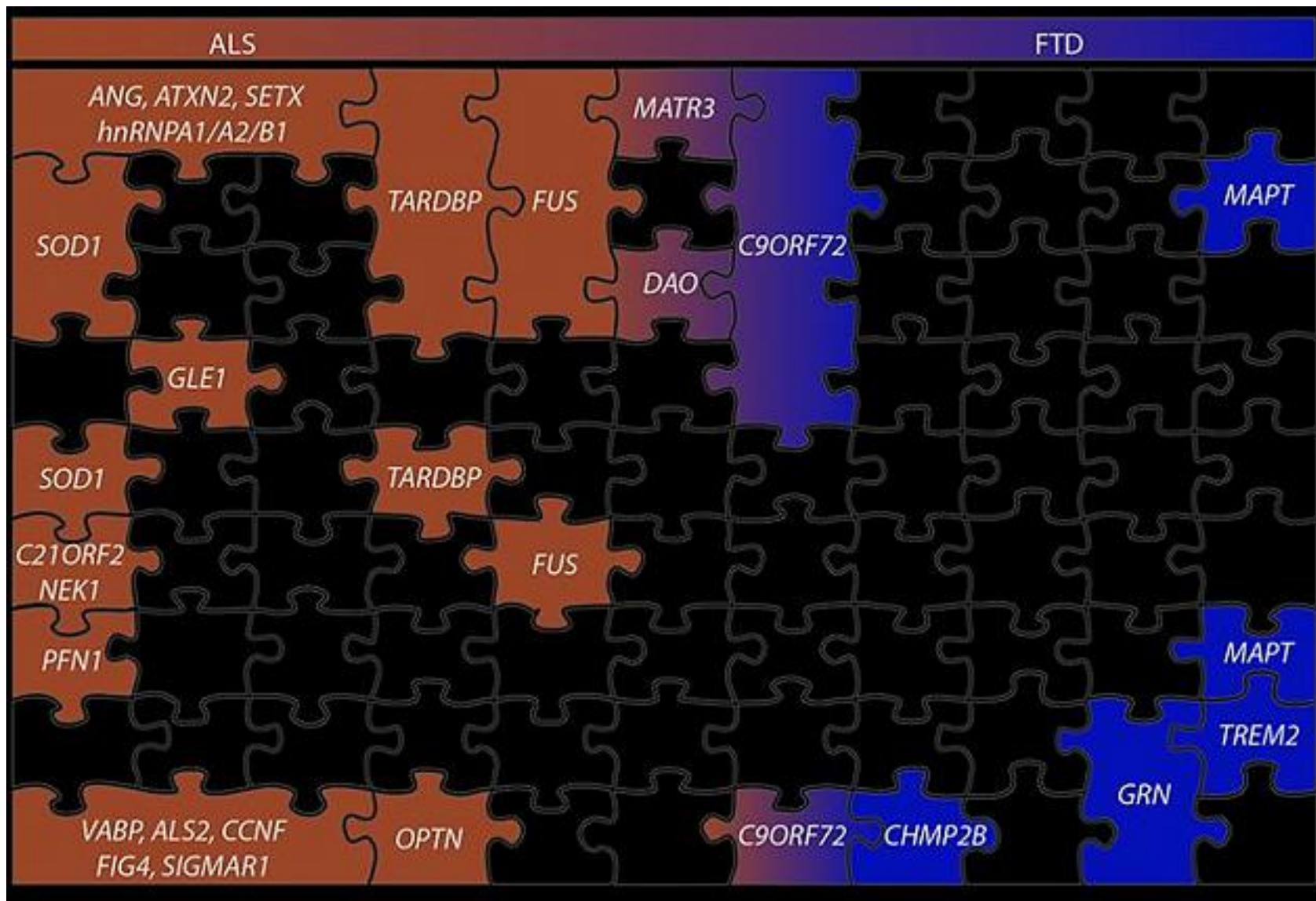
Familiáris/sporadikus ALS

Percentage ALS explained by genetic mutation since 1992

ALS-FTD spektrumbetegség

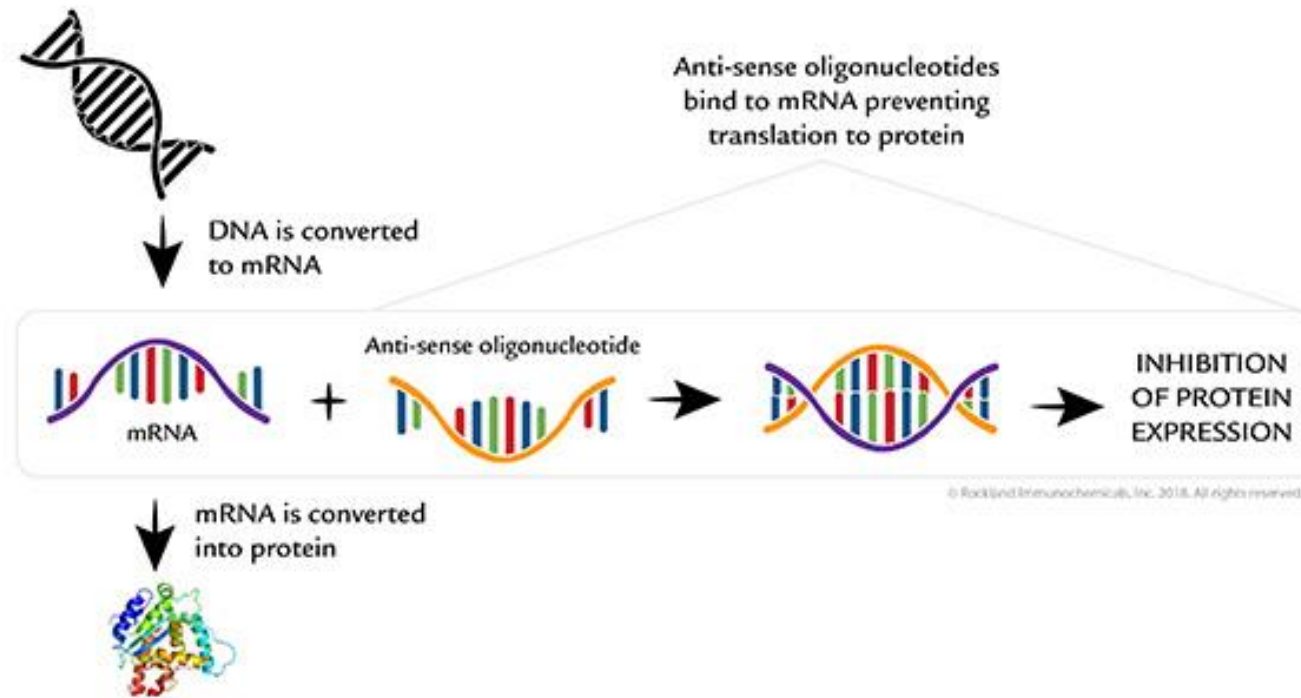

Genetikai szűrés indokoltsága

- **Diagnosztikai értékű: El escorial kritériumok szerint: „Laboratory supported ALS”**
- **Családtagok szűrése, családtervezés**
- **ALS pathofiziológiájának megértése**
- **Terápiás vonatkozás: AntiSense Oligonucleotide (ASO) terápia**

Genetikai szűrés indokoltsága

ASO terápia az ALS-ben

The NEW ENGLAND
JOURNAL of MEDICINE

ESTABLISHED IN 1812

JULY 9, 2020

VOL. 383 NO. 2

Phase 1–2 Trial of Antisense Oligonucleotide Tofersen for SOD1 ALS

T. Miller, M. Cudkowicz, P.J. Shaw, P.M. Andersen, N. Atassi, R.C. Bucelli, A. Genge, J. Glass, S. Ladha, A.L. Ludolph, N.J. Maragakis, C.J. McDermott, A. Pestronk, J. Ravits, F. Salachas, R. Trudell, P. Van Damme, L. Zinman, C.F. Bennett, R. Lane, A. Sandrock, H. Runz, D. Graham, H. Houshyar, A. McCampbell, I. Nestorov, I. Chang, M. McNeill, L. Fanning, S. Fradette, and T.A. Ferguson

Status	Study Title	Conditions	Interventions	Locations
Recruiting	Study of WVE-004 in Patients With C9orf72-associated Amyotrophic Lateral Sclerosis (ALS) or Frontotemporal Dementia (FTD)	- ALS - FTD	- Drug: WVE-004 - Drug: Placebo	- Perron Institute Nedlands, Western Australia, Australia - McGill University Health Center - Research
Recruiting	A Study of BIIB067 When Initiated in Clinically Presymptomatic Adults With a Confirmed Superoxide Dismutase 1 Mutation	Amyotrophic Lateral Sclerosis Associated With a SOD1 Gene Mutation	- Drug: BIIB067 (Tofersen) - Drug: Placebo	Research Site Scottsdale, Arizona, United States

Köszönöm a figyelmet!